

धूम+णिच्-अण् । (भुज) १ गृहधूमे । ७ त० गृहृत्तिधूमे च
आगुर स्त्री आ+गुर-क्लिप् । प्रतिज्ञायाम् “अस्य यज्ञस्यागुर
उदचमशीय” श्रुतिः । [णसम्यत् ।

आगुरण न० आ+गुर-ल्युट् । उद्यमे ष्ट० दीर्घः आगूर-
आगू स्त्री आ+गम-क्लिप् “ज च गमादीनाम् मलोपे
ऊकारदेशः प्रतिज्ञायाम् । वधूवद्रूपम् ।

आगूर्ण त्रि० आ+गुर-क्त । उद्यते । भावे क्त २ उद्यमे न० ।
आगूर्त्त त्रि० आ+गुर-क्त “नसत्त्यादिना” पा० नि० वेदे
नत्वाभावः । उद्यते । भावे क्त । २ उद्यमे न० ।

आगूर्त्तिन् त्रि० आगूर्त्तमेनेन इटा० इनि । कृतोद्यमे “आगूर्त्ती
वा एष भवति यो दर्शपौर्णमासाभ्यां यजते” श्रुतिः ।

आग्नापौ ण त्रि० अग्निश्च पूषा च इ० आनङ् अग्नापूषाणौ
तौ देवते अस्य अण् द्विपददृष्टिः बा० नेत् । अग्नापूषदेवताके
हविरादौ । “आग्नापौष्ण, इन्द्रापौष्णः” कात्या० १५, २ ।

आग्नावैष्णव त्रि० अग्निश्च विष्णुश्च इ० आनङ् अग्नाविष्णु तौ
देवते अस्य अण् द्विपददृष्टिः “इद्दुङ्गौ” पा० इत्त्वे प्राप्ते “विष्णौ
न” वार्त्ति० नेत्त्वम् । अग्नाविष्णुदेवताके हविरादौ । “अथ-
श्वोभूते आग्नावैष्णवमेकादशकपालं पुरोडाशं निर्वपति”
“तस्मादाग्नावैष्णव एकादशकपालः पुरोडाशो भवति”
इति च शत० ब्रा० । “आग्नावैष्णव ऐन्द्रवैष्णवः” कात्या०
१५, २ अग्नाविष्णुशब्दौ विद्येते यत् विस्तृता० अण् ।
अग्नावैष्णवशब्दयुक्ते २ अध्याये ३ अनुवाके च ।

आग्निक् त्रि० अग्ने रिदं बा० ठक् । अग्निस्वन्निनि । “प्रक-
तान्योद्ग्रभणानि कृत्वा सप्रग्निक्कान्याकृतिमिति” कात्या०
१६, ५ । “द्विष स्यात्त्याः स्तुवेणेत्येतदध्याग्निक्के भवति” कर्क-
ष्ठता श्रुतिः । [दत्तसन्निकृष्टदेशादौ ।

आग्निदाक्षेय त्रि० अग्निदत्त+चतुरर्थ्यां सख्या० ढक् । अग्नि-
आग्निपद त्रि० अग्निपदे दीयते कार्यं वा व्युष्टा० अण् ।
अग्निस्थाने १ दीयमाने २ कार्ये वा पदार्थे ।

आग्निमरुत त्रि० अग्निश्च मरुतश्च इ० आनङ् अग्नामरुतौ
तौ देवते अस्य अण् द्विपददृष्टिः “इद्दुङ्गौ” पा० इत् । अग्ना
मरुतदेवताके १ शस्त्रे स्तोत्रभेदे २ हविरादौ च ।

आग्निवरुण त्रि० अग्निश्च वरुणश्च इ० ईत् अग्निवरुणौ तौ
देवते अस्य अण् द्विपददृष्टिः “इद्दुङ्गौ” पा० इत् । अग्नी-
वरुणदेवताके हविरादौ ।

आग्निवेश्य पुंस्त्री अग्निवेश्य ऋषेरपत्यम् गगां० यञ् ।
तदृषेरपत्ये “पुरोहितञ्च कौरव्य ! वेदवेदाङ्गपारगम् ।
आग्निवेश्यञ्च राजानम्” भा० आश्व० प० ६४ अ० स्त्रियां

ङीप् यलोपः । आग्निवेशी तद्गोत्रजस्त्रियाम् ।
आग्निशर्मि पुंस्त्री० अग्निशर्मिणोऽपत्यं बाह्वो० इञ् ।
तदपत्ये ततः गोत्रे फक् । आग्निशर्मायणः तद्गोत्रजे पुं
स्त्री० आग्निशर्मि भवः गृहा० ऋ । अग्निशर्मायः तद्गोत्रे त्रि०

आग्निष्टोमिक पु० अग्निष्टोमं क्रतुं वेत्ति तत्प्रतिपाद-
कपत्यमधीते वा ठक् । १ अग्निष्टोमयज्ञाभिन्ने २ तत्प्रति-
पादकपत्यपाठके च । अग्निष्टोमपत्यस्य व्याख्यानः
पत्यः ठञ् । अग्निष्टोमयज्ञव्याख्याने ३ पत्ये ४ विष्टतौ
स्त्री ङीप् । [अग्निष्टोमदक्षिण्यायाम् ।

आग्निष्टोमिकी स्त्री० अग्निष्टोमस्य दक्षिणा ठञ् ङीप् ।
आग्नीध्र न० अग्निमन्वे अग्नीत् तस्य शरणम् “अग्नीध्रः
शरणे रण भञ्ज” वार्त्ति० रण भत्वाञ्च जश् । अग्नीधो-
यजमानस्य स्थाने उपचारात् २ साग्निक्के द्विजे
सि० कौ० । अग्निं धारयति छ-मूल० क पूर्वपददीर्घश्च
स्वार्थे अण् इति वा । साग्निक्के यजमाने द्विजे “प्रति वीहृ
प्रस्थितं सौम्यं मधु पिबाग्नीध्रात्” ऋ० २, ३६, १ ।
अग्नीध्र+स्वार्थे अण् । ३ अग्नीध्रस्थाने स्त्रियां ङीप्
अग्निध्रो तदाधारभूमौ स्त्री । स्वार्थे गृहा० ऋ आग्नी-
धीयः । अग्निस्थाने “गार्हपत्याद्वा अग्नीधीयमागच्छति”
श्रुतिः आग्नीध्रसेदम् वृद्धात् ऋः । आग्नीध्रस्वन्निनि
त्रि० । “आग्नीधीयं प्रथमं चिनोति” श्रुतिः ।

आग्नीध्रा स्त्री अग्नीध्रस्थानमर्हति यत् । अग्निस्थानार्ह-
शालायाम् ।

आग्नेन्द्र त्रि० अग्निश्च इन्द्रश्च इ० आनङ् तौ देवते अस्य अण्
“नेन्द्रस्य परस्य” इति पा० नोत्तरपददृष्टिः वृद्धभावात्
नेत् । अग्नेन्द्रदेवताके हविरादौ स्त्रियां ङीप् । “या
वा आग्नेन्द्रैर्गन्तौ सा” श्रुतिः ।

आग्नेय त्रि० अग्ने रिदम् अग्निदेवता वास्य ढक् । अग्निदेव-
ताके १ हविरादौ “आग्नेयः पुरोडाशो भवति” शत० ब्रा०
२ अग्निस्वन्निनि च ३ कृत्तिकानक्षत्रे न० तस्य अग्नि-
देवताकत्वान्तथात्वम् “आग्नेयापपतिदेवतेति” ज्योति० ।
अग्निना प्रोक्तं पुराणं ढक् । “आग्नेयं वेदसंस्मृतम्”
इत्युक्ते अग्निप्रोक्ते महापुराणभेदे अग्निपुराणशब्दे
विष्टतिः ४ प्रतिपदि तथैव स्त्री तस्याः तद्देवताकत्वस्युक्तं
यथा “अग्निः प्रजापतिः गौरी गणेशोऽर्हर्गुहोरविः ।
शिवोऽदुर्गायमोविश्वोऽहरिः कामोऽहरः शशी । पितरः
प्रतिपदादीनां तिथीनामधिपाः क्रमात्” । “५ स्वर्णे तस्य
तद्दीर्घजातत्वात् तथात्वम् । अग्निरेतःशब्दे विष्टतिः ।

आग्नेय त्रि० अग्ने रिदम् अग्निदेवता वास्य ढक् । अग्निदेव-
ताके १ हविरादौ “आग्नेयः पुरोडाशो भवति” शत० ब्रा०
२ अग्निस्वन्निनि च ३ कृत्तिकानक्षत्रे न० तस्य अग्नि-
देवताकत्वान्तथात्वम् “आग्नेयापपतिदेवतेति” ज्योति० ।
अग्निना प्रोक्तं पुराणं ढक् । “आग्नेयं वेदसंस्मृतम्”
इत्युक्ते अग्निप्रोक्ते महापुराणभेदे अग्निपुराणशब्दे
विष्टतिः ४ प्रतिपदि तथैव स्त्री तस्याः तद्देवताकत्वस्युक्तं
यथा “अग्निः प्रजापतिः गौरी गणेशोऽर्हर्गुहोरविः ।
शिवोऽदुर्गायमोविश्वोऽहरिः कामोऽहरः शशी । पितरः
प्रतिपदादीनां तिथीनामधिपाः क्रमात्” । “५ स्वर्णे तस्य
तद्दीर्घजातत्वात् तथात्वम् । अग्निरेतःशब्दे विष्टतिः ।

आग्नेय त्रि० अग्ने रिदम् अग्निदेवता वास्य ढक् । अग्निदेव-
ताके १ हविरादौ “आग्नेयः पुरोडाशो भवति” शत० ब्रा०
२ अग्निस्वन्निनि च ३ कृत्तिकानक्षत्रे न० तस्य अग्नि-
देवताकत्वान्तथात्वम् “आग्नेयापपतिदेवतेति” ज्योति० ।
अग्निना प्रोक्तं पुराणं ढक् । “आग्नेयं वेदसंस्मृतम्”
इत्युक्ते अग्निप्रोक्ते महापुराणभेदे अग्निपुराणशब्दे
विष्टतिः ४ प्रतिपदि तथैव स्त्री तस्याः तद्देवताकत्वस्युक्तं
यथा “अग्निः प्रजापतिः गौरी गणेशोऽर्हर्गुहोरविः ।
शिवोऽदुर्गायमोविश्वोऽहरिः कामोऽहरः शशी । पितरः
प्रतिपदादीनां तिथीनामधिपाः क्रमात्” । “५ स्वर्णे तस्य
तद्दीर्घजातत्वात् तथात्वम् । अग्निरेतःशब्दे विष्टतिः ।

आग्नेय त्रि० अग्ने रिदम् अग्निदेवता वास्य ढक् । अग्निदेव-
ताके १ हविरादौ “आग्नेयः पुरोडाशो भवति” शत० ब्रा०
२ अग्निस्वन्निनि च ३ कृत्तिकानक्षत्रे न० तस्य अग्नि-
देवताकत्वान्तथात्वम् “आग्नेयापपतिदेवतेति” ज्योति० ।
अग्निना प्रोक्तं पुराणं ढक् । “आग्नेयं वेदसंस्मृतम्”
इत्युक्ते अग्निप्रोक्ते महापुराणभेदे अग्निपुराणशब्दे
विष्टतिः ४ प्रतिपदि तथैव स्त्री तस्याः तद्देवताकत्वस्युक्तं
यथा “अग्निः प्रजापतिः गौरी गणेशोऽर्हर्गुहोरविः ।
शिवोऽदुर्गायमोविश्वोऽहरिः कामोऽहरः शशी । पितरः
प्रतिपदादीनां तिथीनामधिपाः क्रमात्” । “५ स्वर्णे तस्य
तद्दीर्घजातत्वात् तथात्वम् । अग्निरेतःशब्दे विष्टतिः ।

आग्नेय त्रि० अग्ने रिदम् अग्निदेवता वास्य ढक् । अग्निदेव-
ताके १ हविरादौ “आग्नेयः पुरोडाशो भवति” शत० ब्रा०
२ अग्निस्वन्निनि च ३ कृत्तिकानक्षत्रे न० तस्य अग्नि-
देवताकत्वान्तथात्वम् “आग्नेयापपतिदेवतेति” ज्योति० ।
अग्निना प्रोक्तं पुराणं ढक् । “आग्नेयं वेदसंस्मृतम्”
इत्युक्ते अग्निप्रोक्ते महापुराणभेदे अग्निपुराणशब्दे
विष्टतिः ४ प्रतिपदि तथैव स्त्री तस्याः तद्देवताकत्वस्युक्तं
यथा “अग्निः प्रजापतिः गौरी गणेशोऽर्हर्गुहोरविः ।
शिवोऽदुर्गायमोविश्वोऽहरिः कामोऽहरः शशी । पितरः
प्रतिपदादीनां तिथीनामधिपाः क्रमात्” । “५ स्वर्णे तस्य
तद्दीर्घजातत्वात् तथात्वम् । अग्निरेतःशब्दे विष्टतिः ।

आग्नेय त्रि० अग्ने रिदम् अग्निदेवता वास्य ढक् । अग्निदेव-
ताके १ हविरादौ “आग्नेयः पुरोडाशो भवति” शत० ब्रा०
२ अग्निस्वन्निनि च ३ कृत्तिकानक्षत्रे न० तस्य अग्नि-
देवताकत्वान्तथात्वम् “आग्नेयापपतिदेवतेति” ज्योति० ।
अग्निना प्रोक्तं पुराणं ढक् । “आग्नेयं वेदसंस्मृतम्”
इत्युक्ते अग्निप्रोक्ते महापुराणभेदे अग्निपुराणशब्दे
विष्टतिः ४ प्रतिपदि तथैव स्त्री तस्याः तद्देवताकत्वस्युक्तं
यथा “अग्निः प्रजापतिः गौरी गणेशोऽर्हर्गुहोरविः ।
शिवोऽदुर्गायमोविश्वोऽहरिः कामोऽहरः शशी । पितरः
प्रतिपदादीनां तिथीनामधिपाः क्रमात्” । “५ स्वर्णे तस्य
तद्दीर्घजातत्वात् तथात्वम् । अग्निरेतःशब्दे विष्टतिः ।

आग्नेय त्रि० अग्ने रिदम् अग्निदेवता वास्य ढक् । अग्निदेव-
ताके १ हविरादौ “आग्नेयः पुरोडाशो भवति” शत० ब्रा०
२ अग्निस्वन्निनि च ३ कृत्तिकानक्षत्रे न० तस्य अग्नि-
देवताकत्वान्तथात्वम् “आग्नेयापपतिदेवतेति” ज्योति० ।
अग्निना प्रोक्तं पुराणं ढक् । “आग्नेयं वेदसंस्मृतम्”
इत्युक्ते अग्निप्रोक्ते महापुराणभेदे अग्निपुराणशब्दे
विष्टतिः ४ प्रतिपदि तथैव स्त्री तस्याः तद्देवताकत्वस्युक्तं
यथा “अग्निः प्रजापतिः गौरी गणेशोऽर्हर्गुहोरविः ।
शिवोऽदुर्गायमोविश्वोऽहरिः कामोऽहरः शशी । पितरः
प्रतिपदादीनां तिथीनामधिपाः क्रमात्” । “५ स्वर्णे तस्य
तद्दीर्घजातत्वात् तथात्वम् । अग्निरेतःशब्दे विष्टतिः ।